

GOGA

© Dejan Koban, 2023
© 2023 Založba Goga
Založba Goga
Novo mesto

Knjižno delo je izšlo v okviru knjižnega programa, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-1

KOBAN, Dejan

Pre_več = Over_done = Über_mäßig = Oltre_modò = Pre_više / Dejan Koban ; [uredila Ana Ugrinovič in Dejan Koban ; prevod v angleščino Pino Pograjc in Monika Vrečar ; prevod v nemščino Martina Erhart in Natalija Milovanović ; prevod iz in v hrvaščino Bojana Vajt ; spremna beseda Monika Vrečar ; fotografije Nika Hölbl]. - Novo mesto : Goga, 2023. - (Literarna zbirka Goga)

ISBN 978-961-277-402-8
COBISS.SI-ID 170382083

[n r e v e ě]

[n r e v e ě]

[n r e v e ě]

[n r e v e ě]

[p r e _ v e ě]

[4]

Zadeva: pre_več
Dejan Koban <dkoban@gmail.com>
19 Oct 2020, 10:27

našo zlezi na
preberi našo kožo,
nam telo

»In tukaj nastopiš ti. Vabljen-a si, da napišeš svojo izvirno pesem, dolgo od ene do največ petih vrstic, v dolžino verz ne sme biti daljši od sedmih centimetrov. Računaj na velikost fonta 8. Natančnejše specifikacije bodo sledile. Pomembno mi je, da so pesmi nove. V projektu preizprašujem odgovornost posameznika do družbe in samega sebe. Kako zagovarjati besede na papirju, na steni,

na človeški koži. Kako nositi breme misli drugega in kako to breme prevesti v starost. Kdo sem sedaj in kdo, če kdo, bom postal v tistem trenutku, ko boste vi sami in ve same izžgani-e na moji povrhnjici.

Pesmi ne bi bile podpisane, zato bo na meni, da razložim s svojimi besedami, za kaj gre, od koga je določena pesem.«

[7]

In tukaj vstopim jaz. pre_več je antologija kratke poezije, vtetovirane na kožo Dejana Kobana. S citiranim mejlom smo bili povabljeni_i k sodelovanju pri pre_več. Pesmi je do zdaj prispevalo 49 pesnic_kov, ki nas je sestavljaavec* antologije povabil k sodelovanju. Antologija ni samo kožna knjiga tatujev, ki jih je izdelala Lina Sabari, ampak je tudi večplastni avdiovizualni prostorski performans. Kot celota prikazuje odnose znotraj pesniške skupnosti in raziskuje povezave med besedami, telesi, objekti, subjekti, družbo in časom.

Kot je značilno za njegov neumorni nosilni pesniški hrbet, je Dejan Koban k sodelovanju pri pre_več povabil mnogo ljudi. Ob prvi predstavitvi knjige junija 2021 v Škucu smo, ob vseh pesnikih_cah, ki smo iz njegovega telesa prebrale_i svojo pesem, sodelovale tudi druge avtorice s polja vizualne in uprizoritvene umetnosti: Urška Preis je nastopila s prostorsko postavitvijo, Gaja Naja Rojec z avtorskim videom nastajanja tetoviranja pesmi, Nela Poberžnik z video instalacijo, Urša Majcen s trojnim videom in umestitvijo lastne

poezije v prostor, sama pa sem pripravila inštalacijo majhnih Kobančkov. Performans se s tem ni zaključil, saj je Koban po končanem dogodku v Galeriji ŠKUC še nekaj dni bival kot živi razstavni eksponat. Dogodek se je oktobra istega leta v sodelovanju z MKC Črka ponovil v Galeriji Media Nox v Mariboru.

Knjiga se je v dveh letih od svojega nastanka v svojem obsegu podvojila. Pesmi, ki se znajdejo v njej (na njej), niso stvar preteklega ustvarjanja, ampak sodobnega brbotanja, tega trenutka, tega hipa. V spremni besedi neke knjige sem prebrala, da je vsaka antologija v svoji osnovi kompromis ter časovno in prostorsko zamejena, zavezana okusu, znanju in temperamentu sestavljalca*. V tem oziru je pre_več zaenkrat geografsko zamejena na področje (tako imenovanih) Slovenije in Hrvaške, vendar ni rečeno, da iz teh področij po potrebi ne bo zakoračila. Knjiga ne bo zaključena, dokler bo pesnik živel, hodil po pesniškem svetu ter spoznaval in povezoval pesniške skupnosti in prostore poezije. Po njegovi smrti naj bi bila njegova koža ustrojena,

zvezana v knjigo in podarjena galeriji ali/in muzeju, s tem pa tudi slovenskemu narodu. Bo to reprezentativni artefakt neobstoječega kobanizma? Hmmmmm?

Naslednja antologijska komponenta, ki je najverjetneje bolj pomembna od geografske, je, da gre za formo kratkih »pesmi po naročilu«. Nekatere pesmi so posamezne_i avtorice_ji kasneje (ali predtem) razširili in jih objavili v zbirkah, oziroma jih kako drugače predstavili javnosti. Zraven predlagane tematike pesmi – odgovornost posameznika do družbe in samega sebe – smo se v pesmih mnogi ukvarjali s telesom in telesnostjo. Zanimivo je, da smo nekateri svoje pesmi popolnoma kontekstualizirali in jih spremenili v nagovor sestavljavcu* in si najverjetneje tudi predstavljali kakšen odnos bomo imeli do pesmi, ki jo bomo nekoč v prihodnosti videli na sestavljavčevemu* telesu. Tretji smo pesmi (vsaj na videz) napisali brez misli na tistega, ki jih bo nosil. Četrty smo oblikovali pesmi, ki bi jih brez posebnega napora lahko uvrstili med vizualno poezijo.

Slednji segment knjige, skupaj s spremljajočimi avdiovizualnimi ter prostorskimi performansi, prepoznavam kot izjemno pomembnega, saj so lahko poskusi ustvarjanja poezije onkraj verzov, nanizanih v stolpce, sila vznemirljivi in kljub temu, da obstajajo, velja prepričanje, da so redkost, ali pa za njihovo interpretacijo komu zmanjka besed. Možnosti interpretacije, argumentacije, pesniškega ustvarjanja, globine in oblike ubesedovanja, v glavnem ves jezik, ustvarjamo skupaj, ha! Ob vsakem ponovnem branju pre_več me presune ravno mnogoterost, nezamenljivost ter edinstvenost (i)zbranih pesniških izrazov. Ne glede na to, kako kratka je forma in ne glede na to, kakšna je pesniška snov, ne moremo in nočemo iz svoje kože. Ostajamo prepoznavne_i in iskrene_i, kot stranski produkt (torej, skoraj po pomoti) pa nudimo še pregled trenutnega pesniškega ustvarjanja v našem prostoru.

Na pesniški prostor sem (najverjetneje) sentimentalno navezana, ker ga prepoznavam kot možnost svobode, ki jo enačim z ustvarjanjem, pa tudi s prenašanjem idej in »vzporednih

svetov« v otipljivo pesniško snov. Pesniški prostor je dovolj ohlapen in nedoločljiv, da lahko o njem naivno sanjarim. Po drugi strani se moram ob aktivnem soustvarjanju tega prostora v veliki meri ukvarjati tudi s pesniško skupnostjo, ki mi ne glede na to, koliko jo imam rada, gre pogosto na živce, kot vse druge skupnosti. Kljub temu naš prostor prepoznavam kot neke vrste abstraktni dom, za katerega se včasih spleča iti čez sebe, vsaj malo zastaviti telo, mu ponuditi nekaj časa, razmisliti, premišljevati, dognati ter iskati načine »kako skupaj« in »kako naprej«.

Česa je tukaj, pri nas, več in preveč? Besed, kopičenja, poezije, obžalovanja, odgovornosti, osamljenosti, naklonjenosti, jeze, svetlobe, ljudi, robov, mehkode, nedorečenosti, zarez, ran, raztezanja, časa, minevanja, enkratnosti, veselja, strasti, predanosti, ljubezni, sovraštva, ponavljanja, krčenja, gubanja, zabrisovanja, izginjanja, teles, podpisovanja, iskanja, kože, življenja, spomina? Je telo sestavljavca*, Dejana Kobana, naše? Smo se z njim prek pesmi

neizbrisno povezale_i, se je on neizbrisno povezal z nami? Za koga in zakaj je zastavil telo?

Nežka Struc

* starinsko prikupen izraz

[11]

[12]

PRE_VEČ
OVER_DONE
ÜBER_MÄSSIG
OLTRE_MODALO
PRE_VIŠE

[TONE ŠKRJANEC]
[ANA PEPELNIK]
[BLAŽ IRŠIČ]
[ANJA NOVAK]
[NINO FLISAR]
[PETRA KOLMANČIČ]
[MONIKA VREČAR]
[NIKA GRADIŠEK]
[NATALIJA MILOVANOVIČ]
[GREGOR PODLOGAR]
[VERONIKA ŠOSTER]
[HELENA ZEMLJIČ]
[MATKO ABRAMIČ]
[KRISTINA KOČAN]
[SERGEJ HARLAMOV]
[DENIS ČOSIČ]
[IZTOK OSOJNIK]
[IVAN ANTIČ]
[RADHARANI PERNARČIČ]
[BLAŽ BOŽIČ]
[NINA DRAGIČEVIČ]
[MATIJA KRUMPAK]
[ŽARKO JOVANOVSKI]
[ANTEJ JELENIČ]
[SINIŠA MATASOVIČ]

[TIBOR HRS PANDUR]
[MAJA MILOŠEVIČ ČUSTIČ]
[MIHA MAURIČ]
[URŠA MAJČEN]
[GREGOR KOSI]
[AJA ZAMOLO]
[PINO POGRAJC]
[ANA MARIJA GARAFOL]
[ANDREJA ŠTEPEC]
[DEJAN KOBAN]
[SARA FABJAN]
[MARIJA DEJANOVIČ]
[TONJA JELEN]
[URŠKA KRAMBERGER]
[MANCA MARINKO]
[VERONIKA RAZPOTNIK]
[NELA POBERŽNIK]
[VARJA BALŽALORSKY ANTIČ]
[NEŽKA STRUC]
[LENART SUŠNIK]
[TANJA BOŽIČ]
[JERNEJ ŽUPANIČ]
[NINA MEDVED]
[MARTIN MIKOLIČ]

[16]

PRE_VEČ

1891
1892
1893

[19]

[TONE ŠKRJANEC]

_16

**najprej je vse črnobelo
potem dodajaš barve
ali pa je ravno obratno**

at first everything is in black and white
then you add colors
or is it the other way around

zuerst ist alles schwarzweiß
dann fügt man farben hinzu
oder genau umgekehrt

dapprima è tutto bianco e nero
poi aggiungi i colori
oppure è esattamente in contrario

prvo je sve crno-bijelo
zatim dodaješ boje
ili je pak obrnuto